

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В УКРАЇНІ

**ДАБАРСЬКА А.О., МАГІСТРАНТ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Питання про удосконалення організації виробництва озимої пшениці цікавить велику кількість наукових діячів. Проблемам, які стосуються удосконалення організації виробництва озимої пшениці та шляхів удосконалення присвячені роботи Саблука П.Т. [1], Андрійчука В.Г. [2], П.І. Гайдучього [3], Захарчука О.В. [4], Калінчика М.В. [5] та інших. В їхніх роботах розроблені теорії зміцнення виробництва пшениці в країні, структурна перебудова галузі, підвищення ефективності використання земельних, трудових та матеріальних ресурсів, формування ринків зерна.

Виробництво зерна посідає чільне місце серед інших галузей рослинництва, адже воно є беззаперечною умовою існування людства, а також визначає соціально-економічне становище країни на світовій арені [6]. Хоча існує ряд проблем, які залишаються невирішеними і негативно впливають на ефективність виробництва. Зокрема, матеріально-технічне забезпечення зерновиробництва та ефективність праці не відповідають світовим стандартам і потребам галузі; відсутність достатніх фінансових ресурсів стримує впровадження новітніх технологій, використання високоякісного насіння, обмежує застосування інших матеріально-технічних ресурсів; виробництво зерна стає все більш залежним від впливів погодних факторів [7].

Пшениця належить до традиційних культур, що вирощується аграріями України. У структурі посівів поточного року пшениця займає близько 6 млн. га, що становить понад 22 % усіх посівних площ та майже 42 % посівів зернових культур.

Для збільшення прибутку та рентабельності необхідно підвищити врожайність озимої пшениці. За дотримання вимог технології вирощування збільшиться урожайність та покращиться якість зерна. Проте для підвищення врожаїв слід вкладати у виробництво більше коштів, але так, як господарства вкладають дуже мало коштів та спрощують технологію вирощування це приводить до низьких урожаїв пшениці та значного падіння прибутків від її вирощування.

* Науковий керівник – Подольська О.В., к.е.н., доцент

Для збільшення врожаїв та ефективності вирощування пшениці необхідно впровадити ресурсозберігаючі технології її вирощування. Вони дають змогу одержувати високі врожаї зерна за менших витрат палива, добрив та інших ресурсів і значно підвищують рентабельність його виробництва порівняно з існуючими технологіями. Витрати на виробництво можна також значно скоротити якщо всі процеси вирощування пшениці здійснювати досконалішою технікою, комбінованими і широкозахватними знаряддями.

Зростання економічної ефективності забезпечує також використання сортів напівінтенсивного типу, які менш вибагливі, ніж інтенсивні, до умов вирощування, краще використовують вологу, стійкі до захворювань і не завжди потребують застосування фунгіцидів. Аби поліпшити економічні показники вирощування пшениці слід ефективніше використовувати паливні ресурси, бо в господарствах це робиться вкрай незадовільно. Добрива значно краще використовуються при застосування інтегрованого захисту рослин.

Основним напрямом дальшого розвитку зернового господарства є інтенсифікація виробництва зерна на основі внесення оптимальної кількості органічних і мінеральних добрив з тим, щоб найповніше використати потенціальну продуктивність сорту, вологи і тепла; розширення посівів високопродуктивних сортів і гібридів, вирощування їх з урахуванням фізіологічних особливостей та дотриманням сортової агротехніки [9-11].

Основними напрямками підвищення продуктивності праці врожайність є комплексна механізація, автоматизація та електрифікація виробництва; впровадження нової, більш продуктивної техніки [9]. Удосконалення системи машин дасть змогу не лише скоротити до мінімуму затрати ручної праці, але й підвищити врожайність зернових культур та за рахунок поліпшення якості робіт і виконання їх в оптимальні строки.

Основним завданням розвитку сільського господарства на сучасному етапі є досягнення найкращих результатів при найменших затратах. Тривалий час питанням економіки виробництва в сільгоспідприємствах не надавали великого значення. Сьогодні питання про рентабельність, а отже і економічну ефективність набуває все більшого значення, тому що це важливий економічний показник, який характеризує результати господарської діяльності.

Основою удосконалення організації виробництва озимої пшениці є дотримання вимог технології вирощування, впровадження ресурсозберігаючих технологій, ефективне використання паливних ресурсів, збільшення внесення добрив, засобів захисту рослин,

використання кращих сортів пшениці, забезпечення ефективного використання машинно-тракторного парку, транспортних засобів, впровадження нової, більш продуктивної техніки, підвищення інтенсивності праці та саме головне це досягнення найкращих результатів при найменших затратах. Отримані результати дослідження удосконалення організації виробництва озимої пшениці показали, що підприємствам необхідно застосовувати ці складові технологічного процесу, які призведуть до збільшення якості та врожайності зернових.

Література.

1. Кононенко М.П. Техніко-технологічні напрями підвищення ефективності виробництва продукції рослинництва / М.П. Кононенко // Економіка АПК. – 2014. – № 8. – С. 67-74.
2. Андрійчук В.Г. Основи економіки праці: [Навчальний посібник] / В.Г. Андрійчук – К. : Знання Прес, 2010. – 313 с.
3. Гайдуцький П.І. Економіка підприємства: [Навчальний посібник] / П.І. Гайдуцький – К. : Атіка, 2009. – 528 с.
4. Захарчук О.В. Енергозберігаючі технології вирощування озимої пшениці і шляхи економії енергетичних ресурсів / О.В. Захарчук // Інноваційна економіка. – 2013. – № 2. – С. 17-21.
5. Калінчик М.В. Організаційні проблеми технологічного забезпечення землеробства в Україні / М.В. Калінчик // Агроінком. – № 1-2. – 2015. – С. 128-133.
6. Материнська О.А. Економічна ефективність виробництва зернових культур в сільськогосподарських підприємствах / О.А. Материнська // Ефективна економіка. – 2013. – № 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2521>
7. Економічна ефективність вирощування сучасних сортів пшениці озимої в умовах північного степу України / [В.О. Компанієць, М.М. Солодушко, А.О. Кулик] // Вісник ПДАА. – 2015. – № 4. – С. 81-85.
8. Зінченко О.І. Рослинництво: [підручник] / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко. – К. : Аграрна освіта, 2013. – 210 с.
9. Бойко В.І. До питання стратегії виробництва зерна в Україні / В.І. Бойко, Н.А. Кас'янова // Агроінком. – 2012. – № 8-9. – С. 29.
10. Островерх О.В. Необхідність управління змінами в організації / О.В. Островерх, О.В. Родіонов // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ. – 2016. – Випуск 172. – С. 62-68.
11. Островерх О.В. Сільськогосподарська кооперація як один із шляхів підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств / О.В. Островерх, К.С. Богомолова // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ. – 2017. – Випуск 185. – С. 69-75.